

KANSAINVÄLISEN KONFERENSSIN PÄÄTÖSASIAKIRJA JA ENERGIAPERUSKIRJAA KÄSITTELEVÄN KONFERENSSIN PÄÄTÖS ENERGIAPERUSKIRJASTA TEHDYN SOPIMUKSEN KAUPPAA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN MUUTOKSESTA

KANSAINVÄLISEN KONFERENSSIN PÄÄTÖSASIAKIRJA JA EUROOPAN ENERGIAPERUSKIRJAA KÄSITTELEVÄN KONFERENSSIN PÄÄTÖS

I. Euroopan energiaperuskirjaa käsittelevä tilapäinen konferenssi kokoontui 17 ja 18 päivänä joulukuuta 1997 neuvottelemaan energiaperuskirjasta tehdyssä sopimuksessa olevien kauppaa koskevien määräysten muutoksesta. Muutoksen hyväksymiseksi järjestettiin konferenssi Brysselissä 23 ja 24 päivänä huhtikuuta 1998. Konferenssiin osallistui edustajia, jäljempänä ”edustajat”, Alankomaiden kuningaskunnasta, Albanian tasavallasta, Armenian tasavallasta, Australiasta, Azerbaidžanin tasavallasta, Belgian kuningaskunnasta, Bosniasta ja Hertsegovinasta, Bulgarian tasavallasta, Espanjan kuningaskunnasta, Euroopan yhteisöistä, Georgian tasavallasta, Irlannista, Islannin tasavallasta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneestä kuningaskunnasta, Italian tasavallasta, Itävallan tasavallasta, Japanista, Kazakstanin tasavallasta, Kirgisian tasavallasta, Kreikan tasavallasta, Kroatian tasavallasta, Kyproksen tasavallasta, Latvian tasavallasta, Liechtensteinin ruhtinaskunnasta, Liettuan tasavallasta, Luxemburgin suurherttuakunnasta, entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta, Maltan tasavallasta, Moldovan tasavallasta, Norjan kuningaskunnasta, Puolan tasavallasta, Portugalin tasavallasta, Ranskan tasavallasta, Romaniasta, Ruotsin kuningaskunnasta, Saksan liittotasavallasta, Slovakian tasavallasta, Slovenian tasavallasta, Suomen tasavallasta, Sveitsin valaliitosta, Tadžikistanin tasavallasta, Tanskan kuningaskunnasta, Tšekin tasavallasta, Turkin tasavallasta, Turkmenistanista, Ukrainasta, Unkarin tasavallasta, Uzbekistanin tasavallasta, Valkovenäjän tasavallasta, Venäjän federaatiosta ja Viron tasavallasta, sekä kutsuttuja tarkkailijoita tietyistä maista ja kansainvälisistä järjestöistä.

II. Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi, joka perustettiin lopullisesti, tuli energiaperuskirjasta vuonna 1994 tehty sopimus tuli voimaan 16 päivänä huhtikuuta 1998, oli myös kuolla 23 ja 24 päivänä huhtikuuta 1998 energiaperuskirjan kauppaa koskevien määräysten muutoksen harkitsemiseksi energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

ENERGIAPERUSKIRJASTA TEHDYN SOPIMUKSEN KAUPPAA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN MUUTOS

III. Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen kauppaa koskevien määräysten muutoksen, jäljempänä ”muutos”, teksti, joka on liitteessä I, ja muutosta

koskevat päätökset, jotka ovat liitteessä II, hyväksyttiin tätä tarkoitusta varten koolle kutsutun kansainvälisen konferenssin yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti ja energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen nojalla kyseisessä sopimuksessa määrättyä menettelyä noudattaen.

YHTEISET TULKINNAT

IV. Hyväksyttiin seuraavat muutosta koskevat yhteiset tulkinnat:

1. Sopimuksen 29 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja liitettä W koskeva yhteinen tulkinta:

Sen estämättä, että GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan 6 kohta sisältyy liitteessä W olevan A osan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan luetteloon, kukin allekirjoittaja, jolle on aiheutunut haittaa kyseisen kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettujen tuontiin ja vientiin sovellettavien tai niihin liittyvien tullien tai muiden maksujen korotuksista, on oikeutettu aloittamaan neuvottelut energiaperuskirjaa käsittelevässä konferenssissa.

2. Sopimuksen 29 artiklan 7 kohtaa koskeva yhteinen tulkinta:

Sellaisen allekirjoittajan osalta, joka ei ole WTO:n jäsen mutta joka on sisällytetty liitteen BR tai BRQ luetteloon tai molempiin, kaikki WTO:hon liittymisen yhteydessä virallisesti annetut liitteessä EM II lueteltuja energiaraaka-aineita tai -tuotteita tai liitteessä EQ II lueteltuja energiaan liittyviä laitteita koskevat myönnytykset katsotaan tätä artiklaa sovellettaessa WTO:n määräysten mukaisiksi sitoumuksiksi.

3. Sopimuksen 29 artiklan 6 ja 7 kohtaa sekä 34 artiklan 3 kohdan o alakohtaa koskeva yhteinen tulkinta:

Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi tarkistelee vuosittain mahdollisuutta siirtää energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden nimikkeitä liitteistä EM I tai EQ I liitteisiin EM II tai EQ II.

JULISTUKSET

V. Muutoksen yhteydessä annettiin seuraavat julistukset:

Yhteinen julistus kauppaan liittyvistä teollis- ja tekijänoikeuksista

Allekirjoittajat vahvistavat sitoumuksensa tarjota korkeimpien mahdollisten kansainvälisten standardien mukainen tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suoja.

Teollis- ja tekijänoikeudet käsittävät tämän julistuksen osalta erityisesti tekijänoikeudet ja vastaavat oikeudet (tietokoneohjelmat ja tietokannat mukaan lukien), tavaramerkit, maantieteelliset merkinnät, patentit, mallit, puolijohdetuotteiden piirimallit ja julkistamattomat tiedot.

Venäjän federaation ja Euroopan unionin yhteinen julistus

Venäjän federaatio on ottanut esille kysymyksen ydinaineilla käytävästä kaupasta. Venäjän federaatio ja EU sopivat, että 1 päivänä joulukuuta 1997 voimaan tullut Venäjän federaation, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus tarjoaa asianmukaiset puitteet kyseisen asian käsittelyyn, kuten yhteistyöneuvosto on 27 päivänä tammikuuta 1998 tekemissään päätelmissä vahvistanut.

LIITE I

ENERGIAPERUSKIRJASTA TEHDYN SOPIMUKSEN KAUPPAA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN MUUTOS

1 artikla

Korvataan sopimuksen 29 artikla seuraavasti:

*"29 artikla***Kauppaa koskevat väliaikaiset määräykset**

1. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden kauppaan niin kauan, kun sopimuspuoli ei ole WTO:n jäsen.

2. a) Energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden kaupassa sellaisten sopimuspuolten välillä, joista vähintään yksi ei ole WTO:n jäsen, sovelletaan, jollei b alakohdassa ja liitteessä W määrättyissä poikkeuksissa ja säännöissä toisin määrätä, WTO-sopimuksen määräyksiä siten kuin niitä sovelletaan ja toteutetaan energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden osalta WTO:n jäsenten kesken, ikään kuin kaikki sopimuspuolet olisivat WTO:n jäseniä.

b) Jos sopimuspuoli on entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuulunut valtio, voidaan kaupassa kuitenkin soveltaa, jollei liitteessä TFU toisin määrätä, kahden tai useamman tällaisen valtion välistä sopimusta 1 päivään joulukuuta 1999 saakka tai siihen päivään saakka, jona kyseinen sopimuspuoli hyväksytään WTO:hon, aikaisemman ajankohdan ollessa määräävä.

3. a) Kukin tämän sopimuksen allekirjoittaja ja kukin tähän sopimukseen ennen 24 päivää huhtikuuta 1998 liittyvä valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö toimittaa sihteeristölle liittymisasiakirjan allekirjoittamis- tai tallettamispäivänä luettelon kaikista energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden tuontiin ja vientiin sovellettavista tai niihin liittyvistä tulleista ja maksuista ilmoittaen näiden tullien ja maksujen tason allekirjoittamis- tai tallettamispäivänä. Kukin tämän sopimuksen allekirjoittaja ja kukin tähän sopimukseen ennen 24 päivää huhtikuuta 1998 liittyvä valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö toimittaa sihteeristölle liittymisasiakirjan allekirjoittamis- tai tallettamispäivänä luettelon kaikista energiaan liittyvien laitteiden tuontiin ja vientiin sovellettavista tai niihin liittyvistä tulleista ja maksuista ilmoittaen näiden tullien ja maksujen tason allekirjoittamis- tai tallettamispäivänä.

b) Kukin tähän sopimukseen 24 päivänä huhtikuuta 1998 tai sen jälkeen liittyvä valtio tai alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö toimittaa sihteeristölle liittymisasiakirjan tallettamispäivänä luettelon kaikista energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden tuontiin ja vientiin sovellettavista tai niihin liittyvistä tulleista ja maksuista ilmoittaen näiden tullien ja maksujen tason tallettamispäivänä.

Kaikista tuontiin ja vientiin sovellettavien tai niihin liittyvien tullien ja maksujen muutoksista ilmoitetaan sihteeristölle, joka ilmoittaa näistä muutoksista sopimuspuolille.

4. Kukin sopimuspuoli pyrkii olemaan nostamatta mitään tuontiin ja vientiin sovellettavia tai niihin liittyviä tulleja ja maksuja:

a) GATT 1994 -sopimukseen II artiklassa tarkoitettua sopimuspuolta koskevan sidontaluettelon I osassa tarkoitettujen, liitteessä EM I lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ I lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden tuonnin osalta yli kyseisessä sidontaluettelossa mainitun tason, jos sopimuspuoli on WTO:n jäsen, ja

b) liitteessä EM I lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ I lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden viennin ja tuonnin osalta, jos sopimuspuoli ei ole WTO:n jäsen, yli sihteeristölle viimeisimmäksi ilmoitetun tason, lukuun ottamatta 2 kohdan a alakohdan määräysten sallimia poikkeuksia.

5. Sopimuspuoli voi veloitaa 4 kohdassa tarkoitettua tasoa korkeampia tulleja tai muita maksuja ainoastaan, jos:

a) kyseinen toimenpide ei ole tuontiin sovellettavien tai siihen liittyvien tullien ja muiden maksujen osalta ristiriidassa sovellettavien WTO-sopimuksen määräysten kanssa, lukuun ottamatta liitteessä W lueteltuja WTO-sopimuksen määräyksiä, tai

b) se on lainsäädäntömenettelyjensä mukaisin kaikin mahdollisin keinoin ilmoittanut sihteeristölle korotusaikeistaan, tarjonnut muille sopimuspuolille kohtuullisen mahdollisuuden neuvotteluihin kyseisestä ehdotuksesta ja ottanut huomioon niiden sopimuspuolten huomautukset, joita asia koskee.

6. Sellaisten sopimuspuolten välisessä kaupassa, joista vähintään yksi ei ole WTO:n jäsen, yksikään sopimuspuoli ei voi nostaa mitään liitteessä EM II lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ II lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden tuontiin tai vientiin sovellettavia tai niihin liittyviä tulleja tai muita maksuja yli alimman niistä tasoista, joita noudatetaan sinä ajankohtana, jolloin energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi päättää lisätä kyseisen nimikkeen asianmukaiseen liitteeseen.

Sopimuspuoli voi veloittaa tätä tasoa korkeampia tulleja tai muita maksuja ainoastaan, jos:

a) kyseinen toimenpide ei ole tuontiin sovellettavien tai siihen liittyvien tullien ja muiden maksujen osalta ristiriidassa WTO-sopimuksen kanssa, lukuun ottamatta liitteessä W lueteltuja WTO-sopimuksen määräyksiä, tai

b) poikkeustapauksissa, joista ei määrätä muualla tässä sopimuksessa, energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi voi tehdä poikkeuksen velvoitteesta, jota muuten sovelletaan tämän kohdan mukaisesti sopimuspuoleen, ja suostua tullin korottamiseen, jos energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin määrittämiä edellytyksiä noudatetaan.

7. Sen estämättä, mitä 6 kohdassa kaupan osalta todetaan, liitteessä BR luetellut sopimuspuolet eivät saa nostaa mitään tulleja tai muita maksuja liitteessä EM II lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ II lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden osalta yli niiden tekemien sitoumusten tai WTO-sopimuksessa olevien niihin sovellettavien määräysten mukaisen tason.

8. Energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden tuontiin ja vientiin sovellettaviin tai niihin liittyviin muihin tulleihin ja maksuihin sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen II artiklan 1 (b) kohdan tulkinnasta tehdyn sopimuksen määräyksiä, sellaisina kuin ne ovat muutettuna liitteessä W.

9. Liitettä D sovelletaan:

a) tämän artiklan nojalla kauppaan sovellettavien määräysten noudattamisesta koskeviin riitoihin,

b) riitoihin, jotka koskevat sopimuspuolen toteuttamia toimenpiteitä, vaikka ne eivät olisikaan ristiriidassa tämän artiklan määräysten kanssa, joiden toinen sopimuspuoli katsoo heikentävän sille tästä artiklasta suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöivän ne, ja

c) jollei riidan osapuolina olevien sopimuspuolten välillä muuta sovita, 5 artiklan noudattamista koskeviin riitoihin sellaisten sopimuspuolten välillä, joista vähintään yksi ei ole WTO:n jäsen,

Liitettä D ei sovelleta sopimuspuolten välisiin riitoihin, joiden asiasisältö johtuu sopimuksesta:

i) josta on ilmoitettu 2 kohdan b alakohdan ja liitteen TFU mukaisesti ja joka täyttää kyseisissä kohdissa asetetut edellytykset, tai

ii) jolla muodostetaan GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklassa tarkoitettu vapaakauppa-alue tai tulliliitto."

2 artikla

Muutetaan sopimus seuraavasti:

Korvataan johdanto-osan seitsemännen kappaleen ilmaisu "tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen ja sen liiteasiakirjoihin" ilmaisulla "Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen".

Korvataan johdanto-osan kahdeksannen kappaleen ilmaisu "alaan liittyvien laitteiden" ilmaisulla "energiaan liittyvien laitteiden".

Korvataan johdanto-osan yhdeksännen kappaleen ilmaisu "tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen" ilmaisulla "Maailman kauppajärjestön" ja ilmaisu "sopimuspuolia" ilmaisulla "jäseniä".

Korvataan johdanto-osan kymmenennen kappaleen ilmaisu "tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen ja sen liiteasiakirjojen sopimuspuolia" ilmaisulla "Maailman kauppajärjestön jäseniä".

Korvataan 1 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. 'energiaraaka-aineilla ja a -tuotteilla' tarkoitetaan liitteisiin EM I tai EM II sisältyviä tavaroita kansainvälisen tullijärjestön harmonoidun järjestelmän ja Euroopan yhteisöjen yhdistetyn nimikkeistön mukaan".

Lisätään 1 artiklan 4 kohdan jälkeen kohta seuraavasti:

"4a. 'Energiaan liittyvillä laitteilla' tarkoitetaan liitteisiin EQ I tai EQ II sisältyviä tavaroita kansainvälisen tullijärjestön harmonoidun järjestelmän mukaan."

Korvataan 1 artiklan 11 kohta seuraavasti:

"11. a) 'WTO:lla' tarkoitetaan Maailman kauppajärjestöä, joka on perustettu Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksella.

b) 'WTO-sopimuksella' tarkoitetaan Maailman kauppajärjestön perustamissopimusta, sen liitteitä ja siihen liittyviä päätöksiä, julistuksia ja yhteisiä tulkintoja myöhempien korjauksineen tai muutoksineen.

c) 'GATT 1994 -sopimuksella' tarkoitetaan Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteessä I A tarkoitettua tullitariffeja ja kauppaa koskevaa yleissopimusta myöhempien korjauksineen tai muutoksineen".

Lisätään 3 artiklaan ilmaisen "energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden" jälkeen ilmaisu "sekä energiaan liittyvien laitteiden".

Korvataan 4 artiklan otsikossa ilmaisu "GATTin ja sen liiteasiakirjojen" ilmaisulla "WTO-sopimuksen" sekä korvataan 4 artiklan tekstissä ilmaisu "GATT-sopimuspuolina" ilmaisulla "WTO:n sopimuspuolina" ja ilmaisu "GATTin ja sen liiteasiakirjojen" ilmaisulla "WTO-sopimuksen".

Lisätään 5 artiklan 1 kohtaan ilmaisen "GATTin III ja XI artiklan" eteen ilmaisu "vuoden 1994" ja korvataan ilmaisu "GATTista ja sen liiteasiakirjoista" ilmaisulla "WTO-sopimuksesta".

Korvataan 14 artiklan 6 kohdan ilmaisu "GATTin ja sen liiteasiakirjojen" ilmaisulla "WTO-sopimuksen".

Korvataan 20 artiklan 1 kohdan ilmaisu "GATTin ja sen liiteasiakirjojen" ilmaisulla "WTO-sopimuksen" ja lisätään ilmaisen "energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden" jälkeen ilmaisu "tai energiaan liittyvien laitteiden".

Korvataan 21 artiklan 4 kohdan ilmaisu "29 artiklan 2–6 kohtaa" ilmaisulla "29 artiklan 2–8 kohtaa".

Korvataan 25 artiklan 3 kohdan ilmaisu "GATTin ja sen liiteasiakirjojen" ilmaisulla "WTO-sopimuksen".

Lisätään 34 artiklan 3 kohdan m alakohdan jälkeen alakohdat:

"n) tutkia ja hyväksyä allekirjoittajien merkitseminen liitteeseen BR tai liitteeseen BRQ tai molempiin,

o) tutkia ja hyväksyä nimikkeiden siirtäminen liitteestä EM I liitteeseen EM II ja poistaa kyseiset nimikkeet vastaavasti liitteestä EM I sekä tutkia ja hyväksyä nimikkeiden siirtäminen liitteestä EQ I liitteeseen EQ II ja poistaa kyseiset nimikkeiden vastaavasti liitteestä EQ I,"

Muutetaan 34 artiklan 3 kohdan alakohta "n" alakohdaksi "p".

Korvataan 36 artiklan 1 kohdan d alakohdan ilmaisu "G" ilmaisulla "W".

Lisätään 36 artiklan 1 kohdan f alakohdan jälkeen alakohta:

"g) nimikkeiden siirtämisen liitteestä EM I liitteeseen EM II hyväksyminen ja kyseisten nimikkeiden poistaminen vastaavasti liitteestä EM I sekä nimikkeiden siirtämisen liitteestä EQ I liitteeseen EQ II hyväksyminen ja kyseisten nimikkeiden poistaminen vastaavasti liitteestä EQ I."

Korvataan 36 artiklan 4 kohdan ilmaisu "f" ilmaisulla "g".

Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen liitteiden sisällysluettelossa korvataan nimi "Liite EM" nimellä "Liite EM I", lisätään 2–4 kohdaksi liitteet "Liite EM II, Energiaraaka-aineet ja -tuotteet (1 artiklan 4 kohdan mukaisesti)", "Liite EQ I, Luettelo energiaan liittyvistä laitteista (1 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti)" ja "Liite EQ II, Luettelo energiaan liittyvistä laitteista (1 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti)".

Korvataan 9 kohdassa liitteen G ilmaisu ”GATT-sopimuksen ja sen liiteasiakirjojen” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen” ja korvataan nimi ”Liite G” nimellä ”Liite W”.

Numeroidaan liitteet 2–10 uudelleen numeroilla 5–13. Lisätään 14 ja 15 kohdiksi liitteet ”Liite BR, Luettelo sopimuspuolista, jotka eivät saa nostaa mitään tulleja tai muita maksuja yli niiden tekemien sitoumusten tai WTO-sopimuksessa olevien niihin sovellettavien määräysten mukaisen tason (29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)” ja ”Liite BRQ, Luettelo sopimuspuolista, jotka eivät saa nostaa mitään tulleja tai muita maksuja yli niiden tekemien sitoumusten tai WTO-sopimuksessa olevien niihin sovellettavien määräysten mukaisen tason (29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)”.

Numeroidaan liitteet 11–14 uudelleen numeroilla 16–19.

Korvataan liitteessä D ilmaisu ”(29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)” ilmaisulla ”(29 artiklan 9 kohdan mukaisesti)”.

Korvataan liitteen EM ilmaisu ”EM” ilmaisulla ”EM I”.

Korvataan liitteen TRM 1 kohdan a ja b alakohdan sekä 3 kohdan a ja b alakohdan ilmaisu ”GATTin osapuoli” ilmaisulla ”WTO:n jäsen”.

Korvataan liitteen TFU 2 kohdan c alakohdan, 4 kohdan ensimmäisen virkkeen ja 6 kohdan ensimmäisen virkkeen ilmaisu ”GATTin ja sen liiteasiakirjojen” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen”.

3 artikla

Muutetaan sopimuksen liite D seuraavasti:

Korvataan otsikon ilmaisu ”(29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)” ilmaisulla ”(29 artiklan 9 kohdan mukaisesti)”.

Poistetaan 1 kohdan a alakohdan lopusta piste ja lisätään lause:

”tai riidat, jotka liittyvät toimenpiteisiin, jotka saattavat heikentää sopimuspuolelle 29 artiklan mukaisesti kauppaan sovellettavista määräyksistä suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöidä ne.”

Poistetaan 1 kohdan b alakohdan ensimmäisestä virkkeestä piste ja lisätään lause:

”tai toimenpiteistä, jotka saattavat heikentää sopimuspuolelle 29 artiklan mukaisesti kauppaan sovellettavista määräyksistä suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöidä ne.”

ja korvataan toisen virkkeen ilmaisu ”GATTin ja sen liiteasiakirjojen” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen”.

Lisätään 1 kohdan d alakohtaan ilmaisun ”muun sopimuspuolen välillä” jälkeen lause:

”tai heikentävät sille 29 artiklan mukaisesti kauppaan sovellettavista määräyksistä suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöivät ne”.

Korvataan 2 kohdan a alakohdan toisen virkkeen ilmaisu ”GATTin ja sen liiteasiakirjojen” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen”.

Korvataan 3 kohdan a alakohdan toisen virkkeen ilmaisu ”GATTia ja sen liiteasiakirjoja” ilmaisulla ”WTO-sopimusta” ja korvataan viimeistä edellinen virke seuraavasti:

”Paneelien lähtökohtana ovat WTO-sopimukselle WTO-sopimuksen puitteissa annetut tulkinnot, eivätkä ne saa asettaa kyseenalaiseksi sellaisten menettelyjen yhdenmukaisuutta 5 tai 29 artiklan kanssa, joita WTO:n jäsenenä oleva sopimuspuoli soveltaa muita WTO:n jäseniä kohtaan, joihin se soveltaa WTO-sopimusta, ja joita kyseiset muut jäsenet eivät ole vienneet WTO-sopimuksen mukaiseen riitojen ratkaisumenettelyyn.”.

Korvataan 4 kohdan b alakohdan ensimmäisen virkkeen ilmaisu ”GATTin tai sen liiteasiakirjan” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen”.

Korvataan 5 kohdan c alakohdan ensimmäisen virkkeen ilmaisu ”GATTin tai liiteasiakirjojen” ilmaisulla ”WTO-sopimuksen”.

Korvataan 7 kohdan ensimmäisen virkkeen ilmaisu ”GATTin jäsen” ilmaisulla ”WTO:n jäsen” ja korvataan lause ”kaksi henkilöä, jotka voidaan valita GATTiin liittyvien riitojen ratkaisua käsitteleviksi välimiehiksi” lauseella:

”GATTiin liittyvien riitojen ratkaisua käsitteleviksi henkilöiksi kaksi henkilöä, joiden nimet mainitaan julkisoikeudellisissa ja yksityisoikeudellisissa tehtävissä toimivien henkilöiden esimerkkiluettelossa, johon viitataan WTO-sopimuksen riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen liitteessä 2, tai jotka ovat toimineet aiemmin GATTin tai WTO:n riitojen ratkaisupaneelin jäseninä.”

Lisätään 9 kohdan jälkeen kohta seuraavasti:

"10. Sopimuspuolen vedotessa 29 artiklan 9 kohdan b alakohtaan tätä liitettä sovelletaan seuraavin muutoksin:

- a) kantajana toimiva osapuoli esittää yksityiskohtaiset perustelut neuvottelua tai paneelin nimittämistä koskevan pyynnön tueksi sellaisten toimenpiteiden osalta, joiden se katsoo heikentävän sille 29 artiklasta suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöivän ne,
- b) jos toimenpiteen todetaan heikentävän 29 artiklasta suoraan tai välillisesti koituvia etuja tai mitätöivän ne artiklan määräyksiä kuitenkin rikkomatta, toimenpidettä ei ole pakko peruuttaa; tällaisessa tapauksessa paneeli kuitenkin suosittelee, että kyseinen sopimuspuoli tekee molempia osapuolia tyydyttävät muutokset, ja
- c) toisen osapuolen pyynnöstä nimitettävä 6 kohdan b alakohdan mukainen paneeli voi määrittää mitätöityneiden tai heikentyneiden etujen tason ja ehdottaa tapoja ja keinoja molempia osapuolia tyydyttävien muutosten tekemiseksi; nämä suositukset eivät ole riidan osapuolia sitovia."

4 artikla

Korvataan sopimuksen liite G seuraavasti:

"Liite W"

WTO-SOPIMUKSEN MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMISTA KOSKEVAT POIKKEUKSET JA SÄÄNNÖT

(29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti)

A. WTO-sopimuksen määräysten soveltamista koskevat poikkeukset.

Seuraavia WTO-sopimuksen määräyksiä ei sovelleta 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti:

1. Maailman kauppajärjestön perustamissopimus

Lukuun ottamatta IX artiklan 3 ja 4 kohtaa sekä XVI artiklan 1, 3 ja 4 kohtaa

a) **WTO-sopimuksen liite 1 A:**

Monenkeskiset tavarakauppaa koskevat sopimukset:

i) *Tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus 1994*

II	Myönnytysluettelot, 1a), 1b) (ensimmäinen virke), 1c) ja 7 kohta
IV	Elokuvafilemejä koskevat erityismääräykset
XV	Valuuttajärjestelyt
XVIII	Valtion taloudelliseen kehitykseen suuntaama tuki
XXII	Neuvottelut
XXIII	Mitätöiminen ja heikentäminen
XXIV	Tulliliitot ja vapaakauppa-alueet, 6 kohta
XXV	Sopimuspuolten yhteiset toimet
XXVI	Hyväksyminen, voimaantulo ja rekisteröinti
XXVII	Myönnytysten väliaikainen epäminen tai peruuttaminen
XXVIII	Luetteloiden muuttaminen
XXVIIIa	Tariffineuvottelut
XXIX	Tämän sopimuksen suhde Havannan peruskirjaan
XXX	Muutokset
XXXI	Irtisanominen
XXXII	Sopimuspuolet
XXXIII	Liittyminen
XXXV	Sopimuksen soveltamatta jättäminen tiettyjen sopimuspuolten kesken
XXXVI	Periaatteet ja tavoitteet
XXXVII	Sitoumukset
XXXVIII	Yhteiset toimet
Lisäys H	Liittyen XXVI artiklaan
Lisäys I	Huomautuksia ja lisämääräyksiä (liittyen edellä mainittuihin GATT-sopimuksen määräyksiin)

Sopimus GATT 1994 -sopimuksen II artiklan 1 (b) kohdan tulkinnasta

- 2 Muiden tullien ja maksujen myönnytysluetteloon sisällyttämisen ajankohta
- 4 Kyseenalaistaminen (ainoastaan ensimmäinen virke)
- 6 Riitojen ratkaiseminen
- 8 BISD-julkaisusarja 27S/24

Sopimus GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan tulkinnasta

- 1 Ainoastaan lause '5 kohdassa mainitun työryhmän tarkastelua varten'
- 5 Valtion kauppaa käsittelevä työryhmä

Sopimus GATT 1994 -sopimuksen maksutasetta koskevista määräyksistä

- 5 Maksutaserajoituksia käsittelevä komitea, viimeistä virkettä lukuun ottamatta
- 7 Komitean suorittama tutkimus, lause 'tai XVIII artiklan 12 (b) kohdan mukaisesti'
- 8 Suppea tulkintamenettely
- 13 Maksutaseneuvottelujen johtopäätökset, ensimmäinen virke, kolmas virke: lause 'ja XVIII:B artiklojen, vuoden 1979 julkilausuman' sekä viimeinen virke.

Sopimus GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan tulkinnasta

Kaikki 13 kohtaa lukuun ottamatta

GATT 1994 -sopimuksen mukaisia poikkeuksia velvoitteista koskeva sopimus

- 3 Mitätöityminen ja heikentyminen

Sopimus GATT 1994 -sopimuksen XXVIII artiklan tulkinnasta

GATT 1994 -sopimuksen Marrakeshin pöytäkirja

- ii) *Sopimus maataloudesta*
- iii) *Sopimus terveys- ja kasvinsuojelutoimista*
- iv) *Sopimus tekstiili- ja vaatetustuotteista*
- v) *Sopimus kaupan teknisistä esteistä*

Johdanto-osa (1, 8 ja 9 kohta)

- 1.3 Yleiset määräykset
- 10.5 Sana 'Teollisuusmaajäsenten' sekä sanat 'ranskaksi ja espanjaksi', jotka muutetaan sanalla 'venäjäksi'
- 10.6 Lause 'sekä kiinnittää kehitysmaajäsenten huomion ... niiden kannalta erityisen mielenkiintoisia tuotteita.'
- 10.9 Teknisistä määräyksistä, standardeista ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmästä tiedottaminen (kielet)
- 11 Tekninen apu muille jäsenille
- 12 Kehitysmaajäsenten erityis- ja erilliskohtelu
- 13 Kaupan teknisten esteiden komitea
- 14 Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen
- 15 Loppumääräykset (muut kuin 15.2 ja 15.5)
- Liite 2 Tekniset asiantuntijaryhmät

vi) *Sopimus kauppaan liittyvistä investointitoimista*

vii) *Sopimus GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamisesta (polkumyynti)*

- 15 Kehitysmajäsenet
- 16 Polkumyyntikomitea
- 17 Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen
- 18 Loppumääräykset, 2 ja 6 kohta

viii) *Sopimus GATT 1994 -sopimuksen VII artiklan soveltamisesta (tullausarvo)*

Johdanto-osa, 2 kohta, lause 'ja taata lisäetuja kehitysmaiden kansainväliselle kaupalle.'

- 14 Liitteiden soveltaminen (toinen virke lukuun ottamatta siinä olevia viittauksia liitteen III 6 ja 7 kohtaan)
- 18 Instituutiot (Tullausarvokomitea)
- 19 Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen
- 20 Kehitysmajäsenten erityis- ja erilliskohtelu
- 21 Varaumat
- 23 Tarkastelu
- 24 Sihteeristö
- Liite II Tekninen tullausarvokomitea
- Liite III Ylimääräiset määräykset (lukuun ottamatta 6 ja 7 kohtaa)

ix) *Sopimus vientitavaran ennakkotarkastuksesta*

Johdanto-osa, 2 ja 3 kohta

- 3.3 Tekninen apu
- 6 Tarkastelu
- 7 Neuvottelut
- 8 Riitojen ratkaiseminen

x) *Sopimus alkuperäsäännöistä*

Johdanto-osa, kahdeksas kappale

- 4 Instituutiot
- 6 Tarkastelu
- 7 Neuvottelut
- 8 Riitojen ratkaiseminen
- 9 Alkuperäsääntöjen yhdenmukaistaminen
- Liite I Tekninen alkuperäsääntökomitea

xi) *Sopimus tuontilisenssöinnin menettelytavoista*

- 1.4 a) Yleiset määräykset (viimeinen virke)
- 2.2 Automaattinen tuontilisensointi (alaviite 5)
- 3.5 iv) Harkinnanvarainen tuontilisensointi (viimeinen virke)
- 4 Instituutiot
- 6 Neuvottelut ja riitojen ratkaiseminen
- 7 Tarkastelu (lukuun ottamatta 3 kohtaa)
- 8 Loppumääräykset (lukuun ottamatta 2 kohtaa)

xii) *Tukia ja tasoitustulleja koskeva sopimus*

- 4 Oikeuskeinot (lukuun ottamatta 4.1, 4.2 ja 4.3 kohtaa)
- 5 Haitalliset vaikutukset, viimeinen virke
- 6 Vakava vahinko (6.6 kohdan lauseet 'ellei liitteen V 3 kohdan määräyksistä muuta johdu' ja '7 artiklan nojalla ajettavan (), ja 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti asetetulle paneelille', 6.8 kohdan lause 'mukaan lukien V liitteen mukaisesti toimitetut tiedot' ja 6.9 kohta)
- 7 Oikeuskeinot (lukuun ottamatta 7.1, 7.2 ja 7.3 kohtaa)
- 8 Riittämättömien tukien määrittäminen, 8.5 kohta ja alaviite 25
- 9 Neuvottelut ja sallitut oikeuskeinot
- 24 Tuki- ja tasoitustullikomitea sekä muut avustavat toimielimet
- 26 Valvonta
- 27 Kehitysmajäsenten erityis- ja erilliskohtelu
- 29 Siirtyminen markkinatalouteen, 29.2 kohta (lukuun ottamatta ensimmäistä virkettä)
- 30 Riitojen ratkaiseminen
- 31 Väliaikainen soveltaminen
- 32.2. 32.7. (ainoastaan niiltä osin kuin viitataan liitteisiin V ja VII) Loppumääräykset ja 32.8.
- Liite V Vakavaa vahinkoa koskevan todistusaineiston täydentämistä koskevat menettelyt
- Liite VII Kehitysmajäsenet

xiii) *Sopimus suojalausekkeista*

- 9 Kehitysmajäsenet
- 12 Ilmoittaminen ja neuvottelut, 10 kohta
- 13 Valvonta
- 14 Riitojen ratkaiseminen
- Liite Poikkeukset

b) **WTO-sopimuksen liite 1B:**

Palvelukaupan yleissopimus

c) **WTO-sopimuksen liite 1C:**

Sopimus teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista

d) **WTO-sopimuksen liite 2:**

Riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskeva sopimus

e) **WTO-sopimuksen liite 3:**

Kauppapoliittinen maatutkinta

f) **WTO-sopimuksen liite 4:**

Useammankeskiset kauppasopimukset:

- i) *Siviili-ilma-aluksia koskeva sopimus*
- ii) *Julkisia hankintoja koskeva sopimus*

g) **Ministeripäätökset, -julistukset ja -sopimukset:**

- i) *Päätös toimenpiteistä vähiten kehittyneiden maiden hyväksi*
- ii) *Julkilausuma Maailman kauppajärjestön osuudesta suuremman yhtenäisyyden saavuttamisessa maailmanlaajuisessa talouspolitiikassa*
- iii) *Ilmoitusmenettelyä koskeva päätös*
- iv) *Julistus kansainvälisen valuttarabaston ja Maailman kauppajärjestön välisestä subteesta*
- v) *Päätös toimenpiteistä, jotka koskevat uudistusohjelman mahdollisia kielteisiä vaikutuksia vähiten kehittyneisiin ja nettomääräisesti elintarvikkeita maahantuoviin kehitysmaihin*
- vi) *Päätös sopimuksen tekstiili- ja vaatetustuotteista 2 artiklan 6 kohdan mukaisesta ensimmäisestä ilmoituksesta*

- vii) *Päätös ISO/IEC:n informaatiokeskuksen julkaisujen tarkastelusta*
- viii) *Päätös WTO:n ja ISO:n välistä standardien tietojenvaihtojärjestelmää koskevasta sopimusehdotuksesta*
- ix) *Päätös toimenpiteiden kiertämisen ehkäisemisestä*
- x) *Päätös GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamista koskevan sopimuksen 17 artiklan 6 kohdan tarkastelusta*
- xi) *Julkilausuma riitojen ratkaisemisesta GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamista koskevan sopimuksen tai tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen V osan mukaisesti*
- xii) *Päätös tapauksissa, joissa tulliballinnolla on syytä epäillä ilmoitetun arvon todenperäisyyttä ja täsmällisyyttä*
- xiii) *Päätös teksteistä, jotka koskevat vähimmäisarvoja, yksinedustajien, yksinmyyjien ja toimiluvan yksinhaltijoiden maahantuonteja*
- xiv) *Päätös palvelukaupan yleissopimuksen rakenteellisista järjestelyistä*
- xv) *Päätös palvelukaupan yleissopimuksen tietyistä riitojen ratkaisumenettelyistä*
- xvi) *Päätös palvelukaupasta ja ympäristöstä*
- xvii) *Päätös luonnollisten henkilöiden liikkuvuutta koskevista neuvotteluista*
- xviii) *Päätös rahoituspalveluista*
- xix) *Päätös merikuljetuspalveluneuvotteluista*
- xx) *Päätös perustelevisiointineuvotteluista*
- xxi) *Päätös koskien asiantuntijapalveluja*
- xxii) *Päätös liittymisestä julkisia palveluja koskevaan sopimukseen*
- xxiv) *Päätös riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevan sopimuksen soveltamisesta ja tarkastelusta*
- xxv) *Sopimus rahoituspalvelusitoumuksista*
- xxvi) *Päätös Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen hyväksymisestä ja siihen liittymisestä*
- xxvii) *Päätös kaupasta ja ympäristöstä*
- xxviii) *Päätös Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvista järjestöllisistä ja taloudellisista vaikutuksista*
- xxix) *Päätös WTO:n valmistelevan komitean perustamisesta.*

2. Kaikki muut WTO-sopimuksen määräykset, jotka koskevat:

- a) hallitusten kehitysmaiden taloudelliseen kehitykseen myöntämää apua sekä kehitysmaiden kohtelua, lukuun ottamatta 28 päivänä marraskuuta 1979 päivätyn erityis- ja suosituimmuuskohtelua, vastavuoroisuutta ja kehitysmaiden täydellisempää osallistumista koskevan päätöksen (L/4903) 1–4 kohdan määräyksiä,
- b) asiantuntijakomiteoiden ja muiden avustavien instituutioiden perustamista ja toimintaa, ja
- c) allekirjoittamista, liittymistä, voimaantuloa, irtisanoutumista, tallettamista ja rekisteröintiä.

3. Kaikki sopimukset, järjestelyt, päätökset, yhteiset tulkinnat tai muut yhteiset toimet liittyen 1 ja 2 kohdassa lueteltuihin määräyksiin, joita ei sovelleta.

4. Ydinmateriaalien kauppaan voidaan soveltaa sopimuksia, jotka sisältyvät julistuksiin, joihin tässä kohdassa viitataan, ja jotka sisältyvät Euroopan energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin päätösjulkaisuun.

B) WTO-sopimuksen määräysten soveltamista koskevat säännöt.

- 1. Koska WTO:n ministerikokouksen tai yleisneuvoston WTO-sopimuksen IX artiklan 2 kohdan mukaisesti laatimaa WTO-sopimuksen asianmukaista tulkintaa 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sovellettavista määräyksistä ei ole, energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi voi laatia tulkinnan.
- 2. Sopimuksen 29 artiklan 2 kohdan ja 6 kohdan b alakohdan mukaiset poikkeuspyynnöt esitetään energiaperuskirjaa käsittelevälle konferenssille, joka noudattaa niitä tarkastaessaan WTO-sopimuksen IX artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisia menettelyjä.

3. WTO:n voimassa olevien velvoitteiden poikkeukset katsotaan olevan voimassa 29 artiklassa tarkoitettussa mielessä silloin, kun ne ovat voimassa WTO:ssa.
4. GATT 1994 -sopimuksen II artiklan määräykset, joita ei ole päätetty olla soveltamatta, muutetaan seuraavasti, ellei 29 artiklan 4, 5 ja 7 kohdassa toisin määrätä:
 - i) Kaikki liitteessä EM II luetellut energiaraaka-aineet ja -tuotteet sekä liitteessä EQ II luetellut energiaan liittyvät laitteet, jotka tuodaan minkä tahansa toisen sopimuspuolen alueelta tai viedään sinne, vapautetaan 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tai 29 artiklan 7 kohdassa tarkoitettun muuttumattomuuden (standstill) ajankohtana sovellettavien tullien ja maksujen tai 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä mainittuna ajankohtana tuontiin ja vientiin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti suoraan ja pakollisesti sovellettavien tullien ja maksujen lisäksi myös kaikista tuontiin tai vientiin sovellettavista tai niihin liittyvistä muista tulleista ja maksuista.
 - ii) GATT 1994 -sopimuksen II artiklan määräykset eivät saa estää mitään sopimuspuolta soveltamasta haluamanaan ajankohtana minkä tahansa tuotteen tuontiin ja vientiin:
 - a) maksuja, jotka vastaavat kansallista veroa, jota sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen III artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti ja jotka koskevat vastaavaa kotimaista tuotetta tai tavaraa, josta maahan tuotu tuote on valmistettu tai tuotettu kokonaan tai osittain,
 - b) polkumyynti- tai tasoitustulleja, joita sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan mukaisesti, ja
 - c) palkkioita tai muita maksuja, jotka vastaavat tarjotuista palveluista aiheutuneita kustannuksia.
 - iii) Yksikään sopimuspuoli ei saa muuttaa menetelmää, jota se käyttää tullausarvon määrittämiseen tai valuutan muuntamiseen siten, että se heikentää 29 artiklan 6 ja 7 kohdassa määrättyjen muuttumattomuusvelvoitteiden arvoa.
 - iv) Jos joku sopimuspuolista perustaa, muodollisesti tai tosiasiaissa, minkä tahansa liitteessä EM II luetellun energiaraaka-aineen ja -tuotteen tai liitteessä EQ II luetellun energiaan liittyvän laitteen tuonti- tai vientimonopolin, jatkaa tällaisen monopolin voimassaoloa tai sallii sen toiminnan, ei tällainen monopoli saa toimia siten, että se antaa 29 artiklan 6 tai 7 kohdassa määrättyjen muuttumattomuusvelvoitteiden sallimaa suojaa paremman suojan. Tämän kohdan määräykset eivät rajoita sopimuspuolia myöntämästä kansallisille tuottajilleen tämän sopimuksen muiden määräysten sallimia tukimuotoja.
 - v) Jos joku sopimuspuolista katsoo, että johonkin tuotteeseen ei sovelleta toisen sopimuspuolen toimesta kohtelua, johon on sopimuspuolen mukaan sovellettava 29 artiklan 6 tai 7 kohdan muuttumattomuusvelvoitteita, se ilmoittaa asiasta suoraan tälle toiselle sopimuspuolelle. Jos viimeksi mainittu on samaa mieltä siitä, että kyseinen kohtelu ei vastaa kohtelua, johon toinen on oikeutettu, mutta esittää, että tällaista kohtelua ei voida myöntää sillä perusteella, että tuomioistuinin tai muu asianmukainen viranomainen on katsonut, että kyseistä tuotetta ei voida sisällyttää kyseisen sopimuspuolen tariffilakeihin tässä sopimuksessa määrätyn kohtelun sallimiseksi, molemmat sopimuspuolet aloittavat minkä tahansa muun asiasta kiinnostuneen sopimuspuolen kanssa viipymättä neuvottelut korvaavien ratkaisujen löytämiseksi tässä asiassa.
 - vi) a) Kansainväliseen valuuttarahastoon kuuluvia sopimuspuolia koskevaan tariffiluetteloon sisältyvät erityistullit ja -maksut sekä näiden sopimuspuolten ylläpitämät erityistullien ja -maksujen suosituuksimarginaalit esitetään asianmukaisena valuuttana valuuttarahaston hyväksymänä tai tilapäisesti tunnustamana nimellisarvona 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tai 29 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna muuttumattomuusajankohtana. Vastaavasti, jos tämä nimellisarvo alenee, Kansainvälisen valuuttarahaston sopimuksen mukaan, yli kaksikymmentä prosenttia, näitä erityistulleja ja -maksuja sekä suosituimmuusmarginaaleja voidaan mukauttaa tämän alenemisen huomioonottamiseksi; jos energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi katsoo, että nämä mukautukset eivät heikennä 29 artiklan 6 tai 7 kohdassa tai muualla tässä sopimuksessa määrättyjen muuttumattomuusvelvoitteiden arvoa, kaikki sellaiset tekijät on otettava huomioon, jotka saattavat vaikuttaa näiden mukautusten tarpeellisuuteen tai kiireellisyyteen.
 - b) Samanlaisia määräyksiä sovelletaan kaikkiin sopimuspuoliin, jotka eivät ole valuuttarahaston jäseniä, siitä päivästä alkaen, kun sopimuspuoli liittyy valuuttarahaston jäseneksi tai tekee erityisen valuuttasopimuksen GATT 1994 -sopimuksen XV artiklan mukaisesti.

- vii) Kukin sopimuspuoli ilmoittaa sihteeristölle kaikista 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuna muuttumattomuuden ajankohtana sovellettavista tulleista ja maksuista. Sihteeristö ylläpitää tariffiluetteloa 29 artiklan 6 tai 7 kohdan mukaisten erilaisten tulli- ja maksujen muuttumattomuuden kannalta olennaisista erityyppisistä tulleista ja maksuista.
5. Maaliskuun 26 päivänä 1980 tehtyä päätöstä tariffimyönnytysluettelojen irtolehti-järjestelmän käyttöönotosta (BISD 27S/24) ei sovelleta 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti. GATT 1994 -sopimuksen II artiklan 1 (b) kohdan tulkinnasta tehdyn sopimuksen määräyksiä sovelletaan seuraavin muutoksin, ellei 29 artiklan 4, 5 tai 7 kohdassa toisin määrätä:
- i) GATT 1994 -sopimuksen II artiklan 1(b) kohdasta johtuvien laillisten velvoitteiden avoimuuden varmistamiseksi merkitään kaikkien liitteessä EM II lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ II lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden osalta kannettavien 'muiden tulli- tai maksujen' luonne ja taso tuonnin ja viennin osalta, kuten kyseisessä määräyksessä tarkoitetaan, 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tai 29 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna muuttumattomuusajankohtana sovellettavina tasoina tariffiluetteloon sen tullinimikkeen kohdalle, johon niitä sovelletaan. Tällaisen merkinnän ei katsota muuttavan 'muiden tulli- tai maksujen' oikeudellista luonnetta.
 - ii) 'Muut tullit tai maksut' merkitään kaikkien liitteessä EM II lueteltujen energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä liitteessä EQ II lueteltujen energiaan liittyvien laitteiden osalta.
 - iii) Jokaisella sopimuspuolella on mahdollisuus kyseenalaistaa 'muu tulli tai maksu' sillä perusteella, ettei sellaista 'muuta tullia tai maksua' ollut olemassa kyseisen nimikkeen osalta 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tai 29 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna muuttumattomuusajankohdasta, samoin kuin minkä tahansa 'muun tullin tai maksun' kirjatun tason yhdenmukaisuus 29 artiklan 6 tai 7 kohdassa määrätyn muuttumattomuusvelvoitteen kanssa vuoden ajan tämän sopimuksen kauppaa koskevien määräysten muutosten, jotka energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi hyväksyi 24 päivänä huhtikuuta 1998, voimaantulosta tai vuoden ajan 29 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tai 29 artiklan 7 kohdassa määrätyn erilaisten tulli- tai maksujen tason ilmoittamisesta sihteeristölle, jälkimmäisen ajankohdan ollessa määräävä.
 - iv) 'Muiden tulli- ja maksujen' tariffiluetteloon merkitseminen ei vaikuta mitenkään niiden yhdenmukaisuuteen GATT 1994 -sopimuksen oikeuksien ja velvoitteiden kanssa lukuun ottamatta niitä, joita iii alakohta edellä koskee. Kaikki sopimuspuolet säilyttävät oikeutensa kyseenalaistaa milloin tahansa minkä tahansa 'muun tullin tai maksun' yhdenmukaisuuden näiden velvoitteiden kanssa.
 - v) 'Muita tulleja ja maksuja', joita ei ole ilmoitettu sihteeristölle, ei lisätä ilmoitukseen myöhemmin, eikä sovellettavana ajankohtana noudatettua tasoa alhaisemmalle tasolle merkittyä 'muuta tullia tai maksua' palauteta alhaisemmalle tasolle, ellei näitä lisäyksiä tai muutoksia tehdä kuuden kuukauden kuluessa sihteeristölle ilmoittamisesta.
6. WTO-sopimuksen viittaukset 'myönnytysluetteloon merkittyihin tulleihin' tai 'sidottuihin tulleihin' korvataan viittauksella 'kaikkien tulli- ja maksujen 29 artiklan 4–8 kohdan mukaisiin tasoihin'.
7. WTO-sopimuksen viittaukset WTO-sopimuksen voimaantulopäivään (tai vastaavat ilmaukset) toiminnan aloittamisajankohtana korvataan tämän sopimuksen kauppaa koskevien määräysten muutosten, jotka energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi hyväksyi 24 päivänä huhtikuuta 1998, voimaantulopäivällä.
8. Sopimuksen 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sovellettavien määräysten edellyttämiin ilmoituksiin liittyen:
- a) ne sopimuspuolet, jotka eivät ole WTO:n jäseniä, toimittavat ilmoituksensa sihteeristölle. Sihteeristö toimittaa jäljennökset ilmoituksista kaikille sopimuspuolille. Sihteeristölle toimitettavat ilmoitukset tehdään yhdellä tämän sopimuksen todistusvoimaisista kielistä. Liiteasiakirjat saavat olla ainoastaan sopimuspuolen omalla kielellä, ja
 - b) näitä vaatimuksia ei sovelleta tämän sopimuksen niihin sopimuspuoliin, jotka ovat myös WTO:n jäseniä, koska WTO:lla on omat ilmoitusvaatimuksensa.
9. Niiltä osin kuin 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan tai 6 kohdan b alakohdan määräyksiä sovelletaan, energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi suorittaa kaikki sellaiset tehtävät, jotka WTO-sopimuksessa osoitetaan asianmukaisille WTO-sopimuksen elimille.

10. a) WTO:n ministerikokouksen tai yleisneuvoston WTO-sopimuksen IX artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksymiä WTO-sopimuksen tulkintoja sovelletaan niiltä osin kuin niissä oleva tulkinta koskee 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sovellettavia määräyksiä.
- b) Kaikkia WTO:n jäseniä velvoittavia WTO-sopimukseen sen X artiklan mukaisesti tehtäviä muutoksia (muut kuin X artiklan 9 kohdan mukaiset muutokset), jos niillä muutetaan tai ne koskevat 29 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti sovellettavia määräyksiä, sovelletaan, jollei joku sopimuspuolista esitä energiaperuskirjaa käsittelevälle konferenssille pyyntöä tällaisen muutoksen soveltamatta jättämisestä tai muuttamisesta. Energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi tekee päätökset sopimuspuolten kolmen neljäsosan enemmistöllä ja määrää tällaisen muutoksen soveltamatta jättämisen tai sen muuttamisen ajankohdan. Tällaisen muutoksen soveltamatta jättämistä tai muuttamista koskevaan pyyntöön voi sisältyä pyyntö muutoksen soveltamisen keskeyttämisestä siihen saakka, kunnes energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi on tehnyt päätöksensä.
- Energiaperuskirjaa käsittelevälle konferenssille tämän kohdan mukaisesti esitetty pyyntö on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sihteeristö on ilmoittanut, että kyseinen muutos on tullut voimaan WTO-sopimuksen mukaisesti.
- c) WTO:n hyväksymiä tulkintoja, muutoksia ja uusia asiakirjoja, lukuun ottamatta muita kuin a ja b alakohdan mukaisesti sovellettavia tulkintoja ja muutoksia, ei sovelleta.”

5 artikla

Seuraavat liitteet lisätään sopimuksen liitteisiin:

”2. Liite EM II

ENERGIARAAKA-AINEET JA -TUOTTEET

(1 artiklan 4 kohdan mukaisesti)”.

”3. Liite EQ I

LUETTELO ENERGIAAN LIITTYVISTÄ LAITTEISTA

(1 artiklan 4 a kohdan mukaisesti)

Tässä liitteessä käytetty ’ex’ osoittaa, että kyseessä olevaan tuotekuvaukseen ei sisälly kaikkia liitteessä jäljempänä lueteltujen kansainvälisen tullijärjestön nimikkeistön nimikkeiden tai harmonoidun järjestelmän nimikkeiden kattamia tuotteita.

ex 3919	Itsekiinnittyvät laatat, levyt, kalvot, teippi, kaistaleet ja muut litteät tuotteet, muovia, myös rullina.
ex 3919 10	— enintään 20 cm:n levyisinä rullina
	— — käytettäväksi öljy- ja kaasuputkijohdojen sekä mereen asennettavien putkien suojaamisessa
ex 7304 (*)	Putket ja profiiliputket, saumattomat, rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä.
7304 10	— putket, jollaisia käytetään öljy- tai kaasuputkijohdoissa
	— vaippa-, pumppaus- ja poraputket, jollaisia käytetään öljy- tai kaasuputkijohdoissa (*):
7304 21 (*)	— poraputket
7304 29 (*)	— muut
ex 7305	Muut putket (esim. hitsaamalla, niittaamalla tai vastaavalla tavalla saumatut), joiden poikkileikkaus on ympyrän muotoinen ja ulkoläpimitta suurempi kuin 406,4 mm, rautaa tai terästä.
	— putket, jollaisia käytetään öljy- tai kaasuputkijohdoissa:
7305 11	— jauhekaarihitsauksella pituussaumahitsatut
7305 12	— muut pituussaumahitsatut
7305 19	— muut
7305 20	— vaippaputket, jollaisia käytetään öljyn tai kaasun porauksessa

ex 7306 (*)	Muut putket ja profiiliputket (esim. avosaumaiseta tai hitsaamalla, niittaamalla tai vastaavalla tavalla saumatut), rautaa tai terästä.
7306 10	— putket, jollaisia käytetään öljy- tai kaasuputkijohdoissa
7306 20	— vaippa- ja pumppausputket (casing ja tubing), jollaisia käytetään öljyn tai kaasun porauksessa
7307	Putkien liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet, kulmakappaleet ja muhvit), rautaa tai terästä.
ex 7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 94.06 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, kattorakenteet, ovet, ikkunat, ovenkarmit, ikkunankehykset- ja karmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylväät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäväksi valmistetut, rautaa tai terästä.
7308 20	— tornit ja ristikkomastot
7308 40	— rakennustelineissä, kaivoksissa tai vastaaviin tukemistarkoituksiin käytettävät varusteet
ex 7308 90	— muut
	— — öljyn- ja kaasunporauslaittojen osat
ex 7309	Säiliöt, altaat, sammiot ja niiden kaltaiset astiat, kaikkia aineita (ei kuitenkaan tiivistettyjä tai nesteytettyjä) varten, rautaa tai terästä, enemmän kuin 300 litraa vetävät, myös vuoratut tai lämpöeristetyt, mutta ilman mekaanisia tai lämmitys- tai jäähdytysvarusteita.
ex 7309 00	— — nesteitä varten
	— — vähintään 1 000 000 litraa vetävät, jos ne on suunniteltu strategisiksi öljyvarastoiksi
	— — lämpöeristetyt
ex 7311	Säiliöt tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja varten, rautaa tai terästä.
	— — vähintään 1 000 litraa vetävät
ex 7312 (*)	Säkeislanka, köysi, kaapeli, punottu nauha, silmukat ja niiden kaltaiset tavarat, rautaa tai terästä, ilman sähköeristystä.
ex 7312 10	— säkeislanka, köysi ja kaapeli
	— — köysi ja kaapeli, pinnoitettu, pinnoittamaton tai sinkillä pinnoitettu, jollaisia käytetään energia-alalla
ex 7326	Muut tavarat, rautaa tai terästä.
ex 7326 90	— muut
	— — optisten kuitukaapelien liittimet
ex 7613	Alumiinisäiliöt tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja varten.
	— — vähintään 1 000 litraa vetävät
ex 7614	Säkeislanka, kaapeli, punottu nauha ja niiden kaltaiset tavarat, alumiinia, ilman sähköeristystä.
ex 7614 10	— joissa on teräsydän
	— — jollaisia käytetään sähkön tuottamisessa, siirtämisessä ja jakelussa
ex 7614 90	— muut
	— — jollaisia käytetään sähkön tuottamisessa, siirrossa ja jakelussa

ex 7806	Muut lyijytavarat. — — säiliöt, joissa on säteilyä estävä lyijypäällyste, erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen ja varastointiin tarkoitettut
ex 8109	Zirkonium ja siitä valmistetut tavarat, myös jätteet ja romu.
ex 8109 90	— muut — — kapselit tai putket ydinpolttoaine-elementtejä varten
ex 8207	Vaihdettavat työkalut käsityökaluja (myös mekaanisia) tai työstökoneita varten (esim. puristusta, meistausta, kierteittämistä, porausta, avartamista, jyrsimistä, sorvaamista tai ruuvinkierteittämistä varten), myös metallivetolevyt, metallinpuristussuulakkeet sekä työkalut kallionporausta tai maankairausta varten. — työkalut kallionporausta tai maankairausta varten: 8207 13 ⁽²⁾ — joissa työtä suorittava osa on kermettä 8207 19 — muut, myös osat
ex 8307 ^(*)	Taipuisat putket ja letkut, epäjaloa metallia, myös jos niissä on liitos tai muita osia. — — käytettäväksi ainoastaan öljy- ja kaasuporakaivoissa
8401	Ydinreaktorit; ydinreaktorien säteilyttämättömät polttoaine-elementit; koneet ja laitteet isotooppien erottamiseen.
8402	Höyrykattilat ja muut höyrykittimet (muut kuin keskuslämmityskattilat, joilla voidaan kehittää myös matalapaineista höyryä); kuumavesikattilat.
8403	Keskuslämmityskattilat, muut kuin nimikkeeseen 84.02 kuuluvat.
8404	Nimikkeiden 84.02 ja 84.03 höyrykehittimien ja kattiloiden apulaitteet (esim. esilämmittimet, tulistimet, noenpoistolaitteet ja savukaasun palautuslaitteet); höyrykoneiden lauhduttimet.
8405	Generaattorikaasu- tai vesikaasugeneraattorit, myös puhdistimineen; asetyleenikaasugeneraattorit ja niiden kaltaiset vesimenetelmällä toimivat kaasugeneraattorit, myös puhdistimineen.
ex 8406	Höyryturbiinit. — muut turbiinit ⁽³⁾ : 8406 81 ⁽³⁾ — teho suurempi kuin 40 MW 8406 82 ⁽³⁾ — teho enintään 40 MW 8406 90 — osat
ex 8408 ^(*)	Puristussytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit) ex 8408 90 — muut moottorit — — uudet, teho suurempi kuin 50 kW
ex 8409	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeeseen 84.07 tai 84.08 moottoreissa. 8409 99 — muut
8410	Hydrauliset turbiinit ja vesipyörät sekä niiden säätimet.
8411 ^(*)	Suihkuturbiinimoottorit, potkuturbiinimoottorit ja muut kaasuturbiinit.
8413 ^(*)	Nestepumput, myös mittauslaitteet; neste-elevaattorit.

ex 8414 (*)	Ilma- tai tyhjiöpumput, ilma- ja muut kaasukompressorit sekä tuulettimet; tuuletus- ja ilmankiertokuvut sisäänrakennettuina tuulettimin, myös jos niissä on suodattimet.
	— tuulettimet:
ex 8414 59	— muut
	— — käytettäviksi kaivoksissa ja voimaloissa
8414 80	— muut
8414 90	— osat
8416	Tulipesänpolttimet nestemäistä polttoainetta, jauhemaista kiinteää polttoainetta tai kaasua varten; mekaaniset polttoaineen syöttölaitteet, myös niiden mekaaniset arinat ja mekaaniset tuhkanpoistolaitteet sekä niiden kaltaiset laitteet.
ex 8417	Teollisuus- ja laboratoriuunit, myös polttouunit (insineraattorit), muut kuin sähköllä toimivat.
ex 8417 80	— muut
	— — ainoastaan jätteenpolttouunit, laboratoriuunit ja uraanin sint-rausuunit
ex 8417 90	— osat
	— — ainoastaan jätteenpolttouunit, laboratoriuunit ja uraanin sint-rausuunit
ex 8418 (*)	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähdytys- tai jäähdytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeen 84.15 ilmastointilaitteet.
	— muut jäähdytys- tai jäähdytyslaitteet ja -laitteistot; lämpöpumput:
8418 61	— kompressorityyppiset yksiköt, joiden lauhduttimet ovat lämmönsiirtimiä
8418 69	— muut
ex 8419 (*)	Koneet ja laitteet, myös sähköllä kuumennettavat, aineiden käsittelyä varten lämpötilan muutoksen käsittävällä menettelyllä, kuten kuumentamalla, keittämällä, paahtamalla, tislamalla, rektifioimalla, sterilioimalla, pastöroimalla, höyryttämällä, kuivaamalla, haihduttamalla, höyryttämällä, tiivistämällä tai jäähdyttämällä, muut kuin koneet ja laitteet, jollaisia käytetään taloustarkoituksiin; vedenkuumennuslaitteet ja kuumanvedenvaraajat, muut kuin sähköllä toimivat.
8419 50	— lämmönsiirtimet
8419 60	— ilman tai muun kaasun nesteytyslaitteet
	— muut koneet ja laitteet:
8419 89	— muut
ex 8421 (*)	Lingot, myös kuivauslingot; nesteiden tai kaasujen suodatus- tai puhdistuskoneet ja -laitteet.
	— nesteiden suodatus- tai puhdistuskoneet ja -laitteet:
8421 21	— veden suodatuksen ja puhdistuksen
	— kaasujen suodatus- tai puhdistuskoneet ja -laitteet:
8421 39	— muut
ex 8425 (*)	Taljat ja muut väkipyörästöt; vintturit, muut kuin kippikauhavintturit; nostoruuvit ja väkivivut.
8425 20	— kaivosvintturit; vintturit, jotka on erityisesti suunniteltu käytettäviksi maan alla

ex 8426 (*)	Laivojen nostopuomit; nostokurjet, myös kaapelinosturit; liikkuvat portaalinnosturit, haaratrukit ja nostotrukit.
ex 8426 20	— torninnosturit
	— — merellä ja maalla suoritettavaa öljynporausta varten
	— muut koneet:
ex 8426 91	— jotka on suunniteltu asennettaviksi maantiekulkuneuvoihin
	— — nosturilaitteet porakaivojen korjaamiseen ja täydentämiseen
ex 8429	Itseliikkuvat puskutraktorit (bulldozerit ja angledozerit), tiehöylät, raappauskoneet, kaivinkoneet, kauhakuormaajat, maantiivistyskoneet ja tiejyrät.
	— raappauskoneet, kaivinkoneet ja kauhakuormaajat:
ex 8429 51	— etukuormaajat
	— — erityisesti maanalaiseen käyttöön suunnitellut kuormaajat
ex 8430	Muut maan, kivennäisten tai malmien siirto-, höyläys-, tasointus-, raappaus-, kaivin-, tiivistys-, junntaus-, louhinta- tai porauskoneet ja -laitteet; paalujuntat ja paalunylösvetäjät; lumiaurat ja lumilingot.
	— hiilen-, kallion- tai tunnelinlouhintakoneet ja -laitteet:
8430 31	— itseliikkuvat
8430 39	— muut
	— muut porauskoneet ja -laitteet:
ex 8430 41	— itseliikkuvat
	— — öljy- ja kaasuesiintymien etsimiseen ja hyödyntämiseen tarkoitetut
ex 8430 49	— muut
	— — öljy- ja kaasuesiintymien etsimiseen ja hyödyntämiseen tarkoitetut
ex 8431	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8425–8430 koneissa ja laitteissa.
	— — ainoastaan nimikkeiden kattamat koneet ja laitteet
8471 (*)	Automaattiset tietojenkäsittelykoneet ja niiden yksiköt; magneettimerkkien lukijat ja optiset lukijat, koneen tietojen siirtämistä varten tietovälineelle koodimuodossa ja koneet tällaisten tietojen käsittelemistä varten, muualle kuulumattomat.
ex 8474	Koneet ja laitteet maalajien, kivien, malmien tai muun jähmeän (myös jauhe- tai tahna-maisen) kivennäisaineen lajittelua, seulomista, erottamista, pesemistä, murskaamista, jauhaamista, sekoittamista tai vaivaamista varten; koneet ja laitteet jähmeiden kivennäispolttoainneiden, keraamisten massojen, kovettumattoman sementin, kipsin tai muun jauhe- tai tahna-maisen kivennäistuotteen yhteenpuristamista, muotoilua tai valua varten; koneet hiekkavalumuottien valmistamista varten.
	8474 10 — koneet lajittelua, seulomista, erottamista ja pesemistä varten
	8474 20 — koneet murskaamista ja jauhamista varten
ex 8474 90	— osat
	— — valurautaa tai valuterästä
ex 8479 (*)	Koneet ja mekaaniset laitteet, joilla on itsenäinen tehtävä, muualle tähän ryhmään kuulumattomat (*)
	— muut koneet ja mekaaniset laitteet:
ex 8479 89	— muut
	— — siirrettävät hydrauliset kattotuet kaivoksia varten

ex 8481	Hanat, venttiilit ja niiden kaltaiset laitteet putkijohtoja, höyrykattiloita, säiliöitä, astioita tai niiden kaltaisia tavaroita varten, myös paineenalennusventtiilit ja termostaatin ohjaamat venttiilit. 8481 10 — paineenalennusventtiilit 8481 20 — venttiilit öljyhydraulista tai pneumaattista siirtoa varten 8481 40 — varoventtiilit ja ylipaineventtiilit 8481 80 — muut laitteet 8481 90 — osat
ex 8483	Voimansiirtoakselit (myös nokka-akselit ja kampiakselit); laakeripesät ja liukulaakerit; hammas- tai kitkapyörästöt; kuula -tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet; vauhtipyörät sekä hihna-, köysi- tai väkipyörät; akselikytkimet (myös ristininelet). ex 8483 40 — hammas- tai kitkapyörästöt, ei kuitenkaan erikseen tullille esitettävät hammaspyörät, ketjupyörät ja muut voimansiirtoelimet; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet — — voimansiirtoelimet käytettäväksi ainoastaan öljy- ja kaasuteollisuuden imusauvapumpuissa
ex 8484 (*)	Tiivisteet, jotka on valmistettu metallilevystä ja muusta aineesta tai kahdesta tai useammasta metallikerroksesta; erilaisten tiivisteiden sarjat ja lajitelmat, pusseissa, rasioissa tai niiden kaltaisissa pakkauksissa; mekaaniset tiivisteet. 8484 10 — tiivisteet, jotka on valmistettu metallilevystä ja muusta aineesta tai kahdesta tai useammasta metallikerroksesta 8484 20 (*) — mekaaniset tiivisteet
8501 (*)	Sähkömoottorit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattoriyhdistelmät).
8502 (*)	Sähkögeneraattoriyhdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat.
8503 (*)	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeen 8501 tai 8502 koneissa.
ex 8504 (*)	Sähkömuuttajat, staattiset sähkömuuttajat (esim. tasasuuntaajat) ja induktorit. — neste-eristeiset muuttajat 8504 21 — teho enintään 650 kVA 8504 22 — teho suurempi kuin 650 kVA, mutta enintään 10 000 kVA 8504 23 — teho suurempi kuin 10 000 kVA — muut muuttajat: 8504 33 — teho suurempi kuin 16 kVA, mutta enintään 500 kVA 8504 34 — teho suurempi kuin 500 kVA 8504 40 — staattiset muuttajat 8504 50 — muut induktorit 8504 90 — osat
ex 8507 (*)	Sähköakut sekä niihin kuuluvat erottimet, myös suorakaiteen tai neliön muotoiset. — — ei koske muualla kuin energia-alalla käytettäviä
8514	Teollisuudessa tai laboratorioissa käytettävät sähköuunit (myös induktio- tai dielektriset uunit).

ex 8526 (*)	Tutkalaitteet, radionavigointilaitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet.
	8526 10 — tutkalaitteet
	— muut:
	8526 91 — radionavigointilaitteet
8531 (*)	Akustiset tai visuaaliset sähkömerkinantolaitteet (esim. soittokellot, sireenit, ilmaisintaulut, sekä murto- tai palohälyttimet), muut kuin nimikkeeseen 8512 tai 8530 kuuluvat.
ex 8532	Sähkökondensaattorit, kiinteät tai säädettävät (myös esiaseteltavat).
	8532 10 — Kiinteät kondensaattorit, jotka on suunniteltu käytettäväksi 50/60 Hz:n piireissä ja joiden loistetehon varastoimiskyky on vähintään 0,5 kVaria (vaihesiirtokondensaattorit)
8535	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten (esim. kytkimet, varokkeet, ylijännitesuojat, jännitteen rajoittimet, syöksyaaltosuojat, pistotulpat ja liitäntärasiat), suurempaa kuin 1 000 voltin nimellisjännitettä varten.
8536	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten (esim. kytkimet, releet, varokkeet, syöksyaaltosuojat, pistotulpat, pistorasiat, lampunpitimet ja liitäntärasiat), enintään 1 000 voltin nimellisjännitettä varten.
ex 8536 10	— varokkeet
	— — suurempaa kuin 63 A:n virtaa varten
ex 8536 20	— automaattiset virrankatkaisimet
	— — suurempaa kuin 63 A:n virtaa varten
ex 8536 30	— muut laitteet sähkövirtapiirien suojaamista varten
	— — suurempaa kuin 16 A:n virtaa varten
	— releet:
	8536 41 — enintään 60 V:n jännitettä varten
	8536 49 — muut
ex 8536 50	— muut kytkimet
	— — suurempaa kuin 60 V:n jännitettä varten
8537	Taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, joissa on vähintään kaksi nimikkeen 85.35 tai 85.36 laitetta, sähköistä ohjausta tai sähkönjakelua varten, myös sellaiset, joissa on 90 ryhmän kojeita tai laitteita, sekä numeeriset ohjauslaitteet, muut kuin nimikkeen 85.17 kytkentälaitteet.
8538	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeen 8536, 8536 tai 85.37 laitteissa.
ex 8541	Diodit, transistorit ja niiden kaltaiset puolijohdekomponentit; valolle herkät puolijohdekomponentit, mukaan lukien fotojännitekennot, myös jos ne on koottu moduuleiksi tai paneeleiksi; valodiodit; asennetut pietsosähköiset kiteet.
	ex 8541 40 — valolle herkät puolijohdekomponentit, mukaan lukien fotojännitekennot, myös jos ne on koottu moduuleiksi tai paneeleiksi; valodiodit
	— — valolle herkät puolijohdekomponentit, mukaan lukien fotojännitekennot, myös jos ne on koottu moduuleiksi tai paneeleiksi
ex 8544	Eristetty (myös emaloitu tai ansidoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä.
	8544 60 — muut sähköjohtimet, suurempaa kuin 1 000 V:n jännitettä varten
	8544 70 — optiset kuitukaapelit

ex 8545	Hiilielektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin, myös jos niissä on metallia. 8545 20 — harjat
8546	Mitä ainetta tahansa olevat sähköeristimet.
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa ja puristettaessa ainoastaan yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta valmistettuja, muut kuin nimikkeen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut.
ex 8704	Tavarankuljetukseen tarkoitetut moottoriajoneuvot. — muut, joissa on puristussytytteinen mäntämoottori (diesel- tai puoli-dieselmoottori): ex 8704 21 — kokonaispaino enintään 5 tonnia — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut ex 8704 22 — kokonaispaino suurempi kuin 5 tonnia, mutta enintään 20 tonnia — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut ex 8704 23 — kokonaispaino suurempi kuin 20 tonnia — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut — muut, joissa on kipinäsytytteinen mäntämoottori: ex 8704 31 — kokonaispaino enintään 5 tonnia — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut ex 8704 32 — kokonaispaino suurempi kuin 5 tonnia — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut
ex 8705	Erikoismoottoriajoneuvot, muut kuin pääasiallisesti henkilö- tai tavarankuljetukseen suunnitellut (esim. hinausautot, nosturiautot, paloautot, betoninsekoitinautot, kadunlakaisuautot, ruiskuautot, työpaja-autot ja röntgenautot). 8705 20 — porausautot
ex 8709	Itseliikkuvat trukit, joissa ei ole nosto- eikä käsittelylaitteita ja jollaisia käytetään tehtaissa, varastoissa, satama-alueilla tai lentokentillä tavarankuljetukseen lyhyitä matkoja; traktorit, jollaisia käytetään rautatieasemilla; edellä mainittujen ajoneuvojen osat. — ajoneuvot: ex 8709 11 — sähköllä toimivat — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut ex 8709 19 — muut — — erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut
ex 8905	Majakkalaivat, ruiskualukset, ruoppausalukset, uivat nosturit ja muut alukset, joiden purjehduskelpoisuus on toissijainen niiden pääkäyttöön verrattuna; uivat telakat; uivat tai upotettavat poraus- tai tuotantolautat. 8905 20 — uivat tai upotettavat poraus- tai tuotantolautat

ex 9015	Geodeettiset (myös fotogrammetriset), hydrografiset, oseanografiset, hydrologiset, meteorologiset tai geofysikaaliset kojeet ja laitteet, ei kuitenkaan kompassit; etäisyysmittarit.
ex 9015 80	— muut kojeet ja laitteet
	— — ainoastaan geofysikaaliset kojeet
9015 90	— osat ja tarvikkeet
ex 9026 (*)	Kojeet ja laitteet nesteiden tai kaasujen virtauksen, pinnan korkeuden, paineen tai muiden vaihtelevien ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten (esim. virtausmittarit, pinnan korkeuden osoittimet, painemittarit ja lämmönkulutusmittarit), ei kuitenkaan nimikkeeseen 9014, 9015, 9028 tai 9032 kojeet ja laitteet.
	— — muualla kuin vedejakelualalla käytettävät
9027	Kojeet ja laitteet fysikaalista ja kemiallista analyysiä varten (esim. polarimetrit, refraktometrit, spektrometrit sekä kaasu- tai savuanalyysilaitteet); kojeet ja laitteet viskositeetin, huokoisuuden, laajenemisen, pintajännityksen tai niiden kaltaisten ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten; kojeet ja laitteet lämpö määrän, äänitason tai valon voimakkuuden mittaamista tai tarkkailua varten (myös valotusmittarit); mikrotomit.
9028	Kaasun, nesteen tai sähkön kulutus- tai tuotantomittarit, myös niiden tarkistusmittarit.
ex 9029 (*)	Kierroslaskurit, tuotannonlaskurit, taksamittarit, matkamittarit, askelmittarit ja niiden kaltaiset kojeet; nopeusmittarit ja takometrit, muut kuin nimikkeeseen 9014 tai 9015 kuuluvat; stroboskoopit.
ex 9029 10	— kierroslaskurit, tuotannonlaskurit, taksamittarit, matkamittarit, askelmittarit ja niiden kaltaiset kojeet
	— — tuotannonlaskurit
ex 9029 90	— osat ja tarvikkeet
	— — tuotannonlaskureita varten
ex 9030 (*)	Oskilloskoopit, spektrianalysaattorit ja muut sähkösuureiden mittausta- tai tarkkailukojeet ja -laitteet, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9028 laitteet; alfa-, beeta-, gamma-, röntgen-, kosmisen tai muun ionisoivan säteilyn mittausta- tai toteamiskojeet ja -laitteet.
ex 9030 10	— ionisoivan säteilyn mittausta- tai toteamiskojeet ja -laitteet
	— — energia-alalla käytettävät
	— muut kojeet ja laitteet jännitteen, virranvoimakkuuden, resistanssin tai tehon mittaamista tai tarkkailua varten, ilman rekisteröintilaitetta:
9030 31	— yleismittarit
9030 39	— muut
	— muut kojeet ja laitteet:
ex 9030 83 (6)	— muut, joissa on rekisteröintilaite
	— — energia-alalla käytettävät
ex 9030 89	— muut
	— — energia-alalla käytettävät
ex 9030 90	— osat ja tarvikkeet
	— — energia-alalla käytettävät
9032 (*)	Automaattiset säätö- tai valvontakojeet ja -laitteet.

(*) Paitsi siviililentokoneissa käytettävät tuotteet.

(1) Vuoden 1992 nimikkeistössä nämä kuuluivat alanimikkeeseen 7304 20 20.

(2) Vuoden 1992 nimikkeistössä nämä kuuluvat alanimikkeisiin 8207 11 ja 8207 12.

(3) Vuoden 1992 nimikkeistössä nämä kuuluivat alanimikkeeseen 8406 19.

(4) Ryhmä 84.

(5) Vuoden 1992 nimikkeistössä näille ei ollut erillistä alanimikettä.

(6) Vuoden 1992 nimikkeistössä nämä kuuluivat alanimikkeeseen 9030 81."

"4. Liite EQ II

LUETTELO ENERGIAAN LIITTYVISTÄ LAITTEISTA

(1 artiklan 4 a kohdan mukaisesti)".

"14. Liite BR

LUETTELO SOPIMUSPUOLISTA, JOTKA EIVÄT SAA NOSTAA MITÄÄN TULLEJA TAI MUITA MAKSUJA YLI NIIDEN TEKEMIEN SITOUMUSTEN TAI WTO-SOPIMUKSESSA OLEVIENTÄ NIIHIN SOVELLETTAVIEN MÄÄRÄYSTEN MUKAISEN TASON

(29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)".

"15. Liite BRQ

LUETTELO SOPIMUSPUOLISTA, JOTKA EIVÄT SAA NOSTAA MITÄÄN TULLEJA TAI MUITA MAKSUJA YLI NIIDEN TEKEMIEN SITOUMUSTEN TAI WTO-SOPIMUKSESSA OLEVIENTÄ NIIHIN SOVELLETTAVIEN MÄÄRÄYSTEN MUKAISEN TASON

(29 artiklan 7 kohdan mukaisesti)".

6 artikla

Väliaikainen soveltaminen

1. Kukin allekirjoittaja, joka soveltaa energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta väliaikaisesti 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja kukin sopimuspuoli sopivat tämän muutoksen soveltamisesta väliaikaisesti siihen saakka, kunnes se tulee voimaan kyseisen allekirjoittajan tai sopimuspuolen osalta, niiltä osin, kuin väliaikainen soveltaminen ei ole ristiriidassa niiden perustuslain tai lakien ja asetusten kanssa.

2. a) Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään:

- i) kukin allekirjoittaja, joka soveltaa energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta väliaikaisesti, tai kukin sopimuspuoli voi 90 päivän kuluessa siitä, kun energiaperuskirjaa käsittelevä konferenssi on hyväksynyt tämän muutoksen, tallettaa tallettajan huostaan julistuksen, jonka mukaan se ei voi hyväksyä tämän muutoksen väliaikaista soveltamista, ja
- ii) kukin allekirjoittaja, joka ei sovelta energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta väliaikaisesti 45 artiklan 2 kohdan mukaisesti, voi toimittaa tallettajalle viimeistään sinä päivänä, kun siitä tulee sopimuspuoli tai se aloittaa sopimuksen väliaikaisen soveltamisen, julistuksen, jonka mukaan se ei voi hyväksyä tämän muutoksen väliaikaista soveltamista.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta ei sovelleta allekirjoittajaan tai sopimuspuoleen, joka on antanut kyseisen julistuksen. Kukin tällainen allekirjoittaja tai sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa kyseisen julistuksen tallettajalle osoitetulla kirjallisella ilmoituksella.

b) Edellä a alakohdan mukaisen julistuksen antanut allekirjoittaja tai sopimuspuoli tai kyseisen allekirjoittajan tai sopimuspuolen sijoittajat eivät voi vaatia itselleen 1 kohdan mukaisesta väliaikaisesta soveltamisesta saatavaa hyötyä.

3. Kukin allekirjoittaja tai sopimuspuoli voi lopettaa tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen ilmoittamalla tallettajalle kirjallisesti aikeistaan olla ratifioimatta tai hyväksymättä tätä muutosta. Väliaikainen soveltaminen päättyy kunkin sopimuspuolen osalta 60 päivän kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut allekirjoittajan tai sopimuspuolen kirjallisen ilmoituksen. Kunkin allekirjoittajan, joka lopettaa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen väliaikaisen soveltamisen 45 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti, katsotaan lopettaneen samana päivänä myös tämän muutoksen väliaikaisen soveltamisen.

7 artikla

Päätöksen asema

Tämän muutoksen hyväksymisen yhteydessä hyväksytty päätös on erottamaton osa energiaperuskirjaa koskevaa sopimusta.

*LIITE II***ENERGIAPERUSKIRJAA KOSKEVAN SOPIMUKSEN KAUPPAA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN HYVÄKSYMISEN YHTEYDESSÄ TEHDYT PÄÄTÖKSET**

1. Allekirjoittaja, joka ei sovelta väliaikaisesti 24 päivänä huhtikuuta 1998 hyväksyttyä muutosta, voi, kun se päättää aloittaa kyseisen muutoksen soveltamisen lopullisesti tai väliaikaisesti, ilmoittaa sihteeristölle kirjallisesti, että siihen asti, kun se sisällytetään liitteiden BR ja BRQ luetteloihin, se soveltaa muutosta ikään kuin kaikki energiaraaka-aineiden ja -tuotteiden sekä energiaan liittyvien laitteiden nimikkeet olisi luetteloitu liitteissä EM I ja EQ I.

Muutosta sovelletaan vastaavasti tällaiseen allekirjoittajaan.

Kukin allekirjoittaja voi milloin tahansa peruuttaa edellä mainitun ilmoituksen ilmoittamalla siitä sihteeristölle kirjallisesti.

2. Muutoksen loppumääräykset perustuvat soveltuvien osin energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen VIII osaan ja erityisesti sen 42 artiklaan.
-